

Högsta möjliga packningsgrad

Få känner till det. Än färre har varit där. Redaktör Norvinge har besökt en riktig guldgruva. I alla fall om man är nostalgiker. Välkommen till Volvos otroliga arkiv.

TEXT OCH **FOTO:** BOSSE NORVINGE

FOTO: FRANS JOHANSSON

Den söktaktiga doften av gammalt papper är särpräglad, ljuset är intensivt från de tätt placerade lysrörsarmaturerna i taket.

Vi befinner oss djupt inne i VAK – Volvo Administrativt Kontor, huvudkontoret på Volvo personvagnar eller Volvo Car Corporation som det egentligen heter.

Vi är på Volvos historiska arkiv, en avdelning som är inte den mest nersprungna i fastigheten.

Det första som möter oss är ett litet fikabord med vaxduk och på den en burk pepparkakor. Men snart går blickarna till en låg bokhylla fylld med fordonslitteratur och på den en imponerande rad modellbilar av slag.

VI BLIR VÄNLIGT EMOTTAGNA av Fredrik Ljungqvist och Lars Gerdin som med känsla och stort engagemang ansvarar och sköter om de oersättliga handlingarna och dokumenten i arkivet. Men egentligen är de tre man. Niklas Sindelbonn var ledig när vi var på besök.

Ansvarig för Arkivet är Fredrik Ljungqvist. Han började på arkivet i april 2011 efter att tidigare ha haft hand om Volvo Powertrains historiska arkiv i Skövde.

– Det är bra om man i stora drag har pejl på verksamheten, berättar Fredrik och erkänner samtidigt att han inte är utbildad arkivarie.

Däremot har han erfarenhet från fältet efter att stått på bandet i motorfabriken och bland annat satt ihop TD162 till F16 och den liggande bussmotorn.

– Jag lämnade bandet 1997 och hamnade på arkivet i Skövde.

DET VAR ALLTSÅ 2011 som Fredrik flyttades till Historiska Arkivet.

Han har skrivit flera historiska böcker om bland annat Volvo Skövde- och Flobyverken, så nog vet han vad han pysslar med.

Fredrik är även vice ordförande i Näringslivets Arkivråd. Men han erkänner att det inte riktigt är hans verksamhet helt igenom

– Det är rätt arkivmässigt och handlar mycket om digitala arkiv och filer, och hur man lägger upp strategier. Det är inte så mycket om varumärkesbyggande utan mer formellt och anpassat för den offentliga sektorn, förklarar Fredrik.

Lars Gerdin är anställd på konsultbasis och var sedan 2001 på Centralarkivet men hoppade ofta in och tog sökningarna i det Historiska Arkivet när deras företrädare var ledig, så Lars lärde sig snart hur allt fungerade och blev ett självskrivet val när en tjänst skulle tillsättas.

Det är ingen idé att fråga om hur många hyllmeter material som finns i arkivet. Det är stort omöjligt att uppskatta då det förvaras överallt

och på olika sätt. Här finns riktiga arkivhyllor som flyttas fram med rattar. Dessa är kompletterade med arkivskåp, hurtsar och vanliga bokhyllor. Och mellan detta fylls lediga ytor snabbt med kartonger och trälådor. Och någonstans ska Fredrik och Lars ha sina skrivbord, och där är det också fullt.

Som om det inte vore nog så förvaras material även på andra platser.

– Förutom allt vi har här har vi nere i källaren, på museet, i höghuset mitt emot museet, på Lundbyverken och på Pentaverken, förklarar Lars.

Man har samlat ihop materialet från Uddevalla och Kalmar, och ska hämta Floby vad det lider.

– Tanken är att samla allting här, säger Fredrik och förklarar att Eskilstuna, Oskarström och Umeå har egna arkiv.

MEN I VOLVOS HISTORISKA ARKIV finns allt från glasplåtar och fram till digitala bilderna. Det är med andra ord en unik bildskatt som finns bevarad här.

Här finns broschyrer, instruktionsböcker, filmer och mängder av ritningar. Kundtidningar och personaltidningar. Här sparas också konversationer där ledningen skrivit brev.

– Men för sådant och protokoll måste man ha skriftligt godkännande för att få ta del av, förklarar Fredrik.

Lars visar upp ett exempel av vad som finns i samlingarna. En leveransbok.

– Allt som chassinummer, motornummer, datum och vart bilarna har levererats finns nedtecknat i dessa, förklarar Lars och visar några sidor med handskrivna noteringar.

På frågan om det bara är en myt att det är omöjligt att komma in i arkivet svarar Fredrik; – Kanske var det så tidigare, men om man har en anledning är man välkommen hit.

– Men det är lite som att leta efter en nål i en höstack. Det är kanske inte de mest optimala söksätt vi har och så är det jättemycket som inte är förtecknat, erkänner Fredrik och påtalar samtidigt att man inte vill att någon rotar själva i arkivet.

– Man måste vara försiktig då det är värdefullt.

Men vilka är det då som söker sig till Historiska Arkivet?

– Förutom Volvorelaterat så kan det vara forskare, journalister eller personer som behöver information om deras fordon, menar Lars.

– Man skickar alltid ett mail hit med en förfrågan.

Vid Lars dator på hans skrivbord kikar vi på några av alla digitaliserade gamla bilderna. Han visar också en pärm där fotografier har förtecknats. Vad de föreställer och i vilken låda de ligger. Men sedan beger vi oss in i skattgömmen mellan hyllrader och arkivskåp. Nostalgiska posters finns uppsatta både här och där, kanske så man inte ska glömma av var man befinner sig. Lars stannar upp och visar några flyttkartonger fyllda till bredden med grejer i en enda röra.

– Det är en som har slutat och gjort kontorstömning. När någon slutar då kommer det till oss, berättar Lars och lyfter på några mappar.

– Första steg är att göra en någorlunda grovsortering, sedan plocka ut och göra en förteckning så vi hittar det.

MEN IBLAND KOMMER det betydligt större poster än bara några flyttkartonger.

– När dom flyttade huvudkontoret på Lastvagnar, då kom det ner grymt mycket material som vi måste gå igenom, man måste prioritera. Allt är inte upppackat utan ligger på pall, berättar Lars.

– Det är en evighetsmaskin, men man får inte ge upp men då har man låtit det segra över en, flickar Fredrik in.

– Det tar sin lilla tid och vi är inte arbetslösa. Vi skulle behövt vara någon mer här.

Men vad finns det för framtidsvisioner med arkivet?

– Vi får börja med ny lokal med allt material samlat på ett ställe, hoppas Lars.

Men tydligen har det varit värre.

– När jag började här satt jag ute i gången. Och där fanns inget nätverk, berättar Fredrik och skrattar.

Idag ligger Historiska Arkivet under museets organisation med Sören Nyeboe som chef. Tre man jobbar i det närmaste på heltid, vilket är ett oerhört framsteg jämfört med tidigare då arkivet sköttes externt med en person på 20 procents tjänst.

Tiden rusar iväg och det är dags att lämna skattgömmen. Men att arkivpersonalen kommer att gå hem på utsatt tid vågar nog ingen garantera då många vittnesmål gör gällande att personalen gärna stannar lite längre på jobbet.

– Här i arkivet glömmar vi bort tiden, erkänner Fredrik Ljungqvist. Och Lars Gerdin kan inte annat än hålla med.

bosse.norvinge@akeri.se

Tävla med tidningen

Nästa läsartävling har lämpligen kopplats till Volvo. Att Assar Gabrielsson var den första Volvochefen har nog de flesta läst på, men vem efterträdde honom 1954?

1. Gustaf Larson
- X. Gunnar Engellau
2. Sören Gyll

Skicka ditt svar till: akeritidning@akeri.se eller med vanlig post: **Svensk Åkeritidning, Box 7282, 103 89 Stockholm.** Märk kuvertet "Nostalgitävlingen nr 3". Senast den 7 mars behöver vi ha ditt svar. Du kan vinna vårt populära multiverktyg.

Grattis!

Fem prototyper tillverkade Scania-Vabis av den legendariska "Rakättan". Det visste xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxx Grattis säger vi och skickar vinsten med posten!